63ste Jaargang No. 5305

DAGBLAD

Woensdag 31 December 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Hoofdredacteur Ad. Versnev. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Koning Michaël treedt af

Roemenie wordt een Republiek

Indïa wendt zich tot de Veiligheidsraad

KONING MICHAEL VAN ROEMENIË DOET AFSTAND VAN DE TROON.

In een proclamatie uitgesproken voor de radio van Boekarest, heeft koning Michael van Roemenië verklaard, dat hij afstand van de troon heeft gedaan, in het belang van het Roemeense volk.

Hij heeft gezegd: „De huidige verwikkelingen in Roemenië noodzaken een wijziging in de constitutie. Ik wil dan ook niet als hindernis in de weg staan, daar het volk de volkomen vrijheid moet hebben, om zelf te kiezen welke regeringsvorm het verlangt."

De koning is op 30 December om 3 uur in de namiddag afgetreden.

Koning Michael is pas teruggekeerd van een trip naar Londen en Zwitserland. Verslaggevers weten te vertellen, dat hij doende was van de regering verlof te krijgen om met de Deense prinses Anna van Bourbon Parma te trouwen. Michael heeft de huwelijksplechtigheden van prinses Elisabeth te Londen bijgewoond.

Niet-officiële bronnen delen mede, dat Michael om 5 uur in de namiddag vertrokken is naar zijn plaats van bestemming.

Zijn vader, Carol II, heeft ook afstand gedaan van de Roemeense troon. Van Michael staat bekend, dat hij de laatst regerende monarch was in Oost-Europa, dat onder Russische invloed staat. De koningen van Albanië, Bulgarije en Joegoslavië, hebben allen hun troon verloren in verband met de oorlog. De troonabdicatie van Michael plaatst koning Paul van Griekenland als enige wettige koning in de Balkan of anders gezegd in Zuid-Europa.

De berichten over een te verwachten huwelijk tussen koning Michael en de Deense prinses Anna, zijn het eerst door Deense bronnen verspreid. Koning Michael heeft zijn huwelijksquestie aan het linkse kabinet voorgelegd, doch de „Evening Standard" heeft bericht dat het kabinet het koningsverzoek verworpen heeft.

Een zegsman van het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft verklaard, dat koning Michael in het land herdacht zal worden als iemand, die een voorname rol gespeeld heeft in de omverwerping van de fascistische regering onder leiding van Maarschalk Antonescu. Tevens is hij de man geweest, die Roemenië in de oorlog heeft gebracht aan de zijde der geallieerden.

Reeds een maand voor zijn aftreden verscheen de naam van Koning Michael in de hoofdkoppen der dagbladen, met geruchten omtrent zijn huwelijk met prinses Anna van Bourbon Parma. De naam van Koning Michael is dikwijls in verband gebracht met die van Prinses Anna.

Noordamerikaanse diplomatieke autoriteiten hebben verklaard dat de troonneerlegging door Michael ten gevolge heeft, dat de Sovjet volkomen de lakens gaat uitdelen in Roemenië.

In Frankrijk heeft dit bericht de verbannen Roemenen verrast. Zij hebben gehoopt, dat Michael lang zou regeren, teneinde het communisme in Roemenië de kop in te drukken.

HET AFTREDEN VAN KONING MICHAEL.

Uit betrouwbare bron vernemt men, dat koning Michaël van Roemenië heden Roemenië zal verlaten en zich waarschijnlijk naar Istanboel zal begeven. In Zwitserland verwacht men, dat de afgetreden koning daar een wijkplaats zal zoeken.

De 'Evening Standard' te Londen schreef gisteren, dat Anna Pauker, de vrouwelijke communistische minister van Buitenlandse Zaken het huwelijk van koning Michaël en prinses Anna verwierp op grond, dat Roemenië nu geen uitgaven kan doen voor een koninklijk huwelijk.

Een lid van de Deense koninklijke familie zeide, dat het aftreden van Michaël prinses Anna en haar familie ten zeerste verraste. Men kon de prinses zelf niet te spreken krijgen, maar men zeide, dat zij toch geen commentaar zou geven.

Direct na het aftreden van koning Michaël verklaarde het door de communisten beheerste kabinet, dat Roemenië voortaan een democratische Volksrepubliek zou zijn.

De 26-jarige knappe koning, die de toestemming der regering zocht voor zijn huwelijk met de schone Deense prinses Anna van Bourbon Parma, richtte zich over de radio tot zijn volk. Luidsprekers in de hoofdstad verkondigden het nieuws en de opgewonden menigte verzamelde zich snel. Velen hadden reeds half en half zulk een aankondiging verwacht, maar men tast in het duister hoe de zaak zich ontwikkelde. De afgevaardigden van het Parlement stonden in kleine groepen bijeen en spraken zachtjes in afwachting van de officiële mededelingen. Het electrische licht, dat door de met glas bedekte koepel viel van het regeringsgebouw, scheen op de lege troon en op het koninklijk wapenbord. De galerij vulde zich spoedig en in de straten werd het nieuws steeds weer rondgeroepen.

Bij regeringsproclamatie werd Roemenië een Republiek toen het parlement met algemene stemmen dit goedkeurde. Door dezelfde proclamatie werd een staatspresidium ingesteld en de grondwet opgeheven. De Kamer der Afgevaardigden zal blijven bestaan totdat er een nieuwe constituerende vergadering is gekozen, die een nieuwe grondwet zal samenstellen. Het staatspresidium, dat presidentiële macht bezit, is samengesteld uit Miheil Sadoveanu, president van de Kamer der Afgevaardigden; Dr. Parhon, president van het Russisch-Roemeens Genootschap; Stefan Voice, minister van Openbaar Onderwijs; Ion Miculi, vice-president van de Kamer der Afgevaardigden en George Stare, de eerste president van het Hof van Beroep in Boekarest. Binnen drie dagen moeten alle burgerlijke ambtenaren de eed van trouw aan de Republiek afleggen.

Een vooraanstaande regeringsambtenaar, die niet bij naam wilde genoemd worden, zeide, dat Michaël nu vrij is om met prinses May Anna te huwen en in Roemenië te blijven wonen onder een privé naam. Ook kan hij het land verlaten. Michaël kan, als hij dat wil, de privénaam aannemen van Michaël van Hohenzollern. Hij prees de politieke wijsheid van de koning. Hij voegde er aan toe, dat de afgetreden koning vrij is om te gaan en te komen zoals het hem behaagt. Boven alles is hij vrij om te trouwen met wie hij wil. In feite zal hij waarschijnlijk huwen met prinses Anna van Bourbon Parma en hij kan zich dan in Roemenië of elders vestigen. De koning zal waarschijnlijk het land verlaten om de prinses in Zwitserland te ontmoeten.

60 PASPOORTEN NODIG.

De afgetreden koning Michael zal waarschijnlijk met zijn moeder Helena naar Zwitserland vertrekken. Zij vroegen 60 paspoorten aan voor de personen, die met hen het land zullen verlaten. Michaël verbleef de afgelopen nacht in het koninklijk kasteel op de berg Sinaria. Pogingen om contact te krijgen met paleisbeambten mislukten. Men vertelt, dat koning Michaël reeds tijdens zijn bezoek in Londen in overweging nam af te treden. Zijn moeder Helena verzette zich tegen een terugkeer naar Roemenië. Voor zijn vertrek had hij een langdurig onderhoud met Bevin, de Engelse minister van Buitenlandse Zaken. Over dit onderhoud lekte niets uit.

VOOR DE VEILIGHEIDSRAAD.

Autoriteiten van India zeiden, dat de regering in een poging om een oorlog te vermijden met Pakistan de quaestie Kashmir voor de Veiligheidsraad zal brengen. India beschuldigt Pakistan ervan, dat het de stammen actief helpt, die Kashmir geregeld binnenvallen en plunderen.

VERPLICHTE ARBEIDSDIENST.

Alle jonge mannen en vrouwen in Engeland, die geen noodzakelijke arbeid verrichten, moeten zich tussen 19 en 24 Januari laten inschrijven, opdat de regering hen te werk kan stellen ter opbouw van het land en tot herstel van de economie.

VICTOR EMMANUEL †

Humberto van Savoye kwam te Alexandrië aan ter bijwoning van de begrafenis van zijn vader ex-koning Victor Emmanuël.

AAN ALLEN, ZALIG NIEUWJAAR.

Aan het eind van het jaar danken wij onze lezers voor hun bijval, hun vertrouwen en vooral ook voor hun critiek. Met onze lezers trekken wij weer een nieuw jaar in dat, naar wij van ganser harte hopen, een jaar van veel voorspoed zal moge zijn. Het is een mooi gebruik om elkander bij het ingaan van het nieuwe jaar een „Veel Heil en Zegen" toe te wensen, want uiteraard ligt in een dergelijke wens al het goede opgesloten.

In deze zin wenst de redactie, administratie en bezorgers van de „Amigoe" aan alle lezers, medewerkers, correspondenten en andere betrekkingen tot ons blad een Zalig Nieuwjaar toe.

Tevens mogen wij van het gerief, dat een dagblad ons biedt, gebruik maken om ook onze adverteerders hartelijk te bedanken voor de goede wensen, ons met de Kerstdagen en jaarswisseling aangeboden. Wederkerig wensen ook wij hen een alleszins voorspoedig 1948 toe.

Uren, dagen, maanden . . .

Zacht zweven ze aan, die droeve en zoete herinneringen aan genoten blijdschap en geleden smart gedurende het afgelopen jaar 1947. Is het niet, alsof die lange reeks van uren, dagen en maanden ineen schrompelen tot een enkele dag en doorleven wij niet opnieuw alle lief en leed van het jaar, dat heengevloden is?

Oudejaarsavond is een stemmingsvolle; en de toon van die stemming zal hoog zijn, opgewekt en vrolijk, of diep, dof en treurig, naar gelang ons in de loop van het afgelopen jaar in ruimer mate geluk, dan wel ongeluk werd toebedeeld. Aan veler oog zal zich weer de liefelijke gestalte van de dierbare, die aan zo menig huisgezin ontviel, voorbijtrekken. Eerbied hebben wij voor de smart dezer bedroefde zielen.

Het oude jaar stapt op en het nieuwe jaar doet zijn intrede. Een weinig schokkende gebeurtenis, want wij schrijven Woensdag 1947 en Donderdag gewoon 1948, het enige is, dat men bij het zingen van het klassieke gezang „Uren, dagen, maanden, jaren" tot bezinning komt en eerst goed beseft, dat er alweer een jaar in de eeuwigheid weggevallen is, gelijk een nietige druppel van de grote waterval.

Wij schrijven dus weer een nieuw jaar.

Zal dit ons dan vreugde brengen en geluk, zoals wij elkander van harte toewensen, of moeten wij de woorden van de wijsgeer Salomon indachtig zijn, dat er in feite niets nieuws onder de zon is? Wij zijn vol goede moed. De lang gekoesterde wens naar een wijziging in het staatsbestel zal dus in 1948 zijn beslag krijgen; het jaar 1948 zal een mijlpaal zijn in de geschiedenis van de Nederlandse Antillen. Er zijn verblijdende tekenen, die er op wijzen, dat Curaçao, Aruba en de andere eilanden een waardige plaats zullen innemen in het gemene best van het Nederlandse Koninkrijk, het woord van onze Landsvrouwe is daar borg voor.

Deze verblijdende tekenen zijn niet alleen gelegen in een te houden Ronde Tafelconferentie, maar ook in het begrijpen van het gehele Nederlandse volk voor deze rechtvaardige verlangens van het Curaçaose broedervolk.

En Curaçao zal in Hare Majesteit, onze geëerbiedigde Koningin, niettegenstaande de vele zorgen, die Haar met angst omringen, om hetgeen nu nog in Indië geschiedt, een ware moeder vinden, die de wensen van Haar volk weet te begrijpen. Wij staan op de drempel van een jaar, waarin Zij een regeringsjubileum hoopt te vieren, en waarin gans een volk in grote dankbaarheid de zegeningen van Haar wijs beleid zal kunnen herdenken.

En daar de Nederlandse Antillen bestuurd wordt door een gouverneur, die hart heeft voor dit gebiedsdeel, kunnen wij de gegronde hoop koesteren, dat van elke omstandigheid, welke in het belang is voor de Antillen, ook nuttig partij zal worden getrokken om de emancipatie van de West te bewerkstelligen. Daarom kunnen wij met vertrouwen en vol hoop het nieuwe jaar tegemoet treden, onder Gods onmisbare steun en zegen, verwachtend, dat Curaçao in 1948 zich steeds in een verdere groei en bloei moge blijven verheugen.

Zulks tot geluk en voorspoed van de Nederlandse Antillen in het algemeen en haar bevoking in het bijzonder.

Het oude jaar vliedt henen

Nog enkele uren zijn wij verwijderd van het ogenblik, waarop Sylvester zijn zandloper omkeert, welke gebaar ons op de woorden van de Heilige Schrift bepalen doet: „Het oude is voorbijgegaan, en ziet, alles is nieuw geworden".

Een nieuw jaar, zonder dreunende bommen, gillende torpedo's en dreunend geweld van het verdekt opgesteld afweergeschut. Geen angstige lichtstralen in de avondlijke luchtruimte, die tastend het heelal afspeuren naar bewegende monsters, die vuur en verderf spuwen. Een nieuw jaar van weldadige rust, zij het dan ook een rust, gelijk een laagje vernis op een verrotte plank. Een jaar, belast met de erfenis van oorlog en geweld. En wij denken aan de millioenen, die vielen. Maar naast het vele leed, dat gestild is, zal ons nog droefheid worden aangedaan, als daar ginds om de evenaar, de sluier wordt opgetild.

Want daar walmt nog de fakkel van terreur, onderdrukking en wapengekletter. Daar sluipt de dood rond, loerend achter het masker van haat en hartstocht.

In de kampongs vreest de bevolking met grote vreze, want daar betekent een nieuw jaar weer een jaar van grote onzekerheid. Onzekerheid over het lot, dat hen wacht. Voor hen zal het nieuwe jaar in prachtlijk een oud jaar blijken te wezen.

Tot grote ontzetting worden we aangegrepen, indien we de blikken wenden naar het Europa, een treurig aanblik van puinhopen en grote verdeeldheid.

Het Russisch monster likt zich de baard en sluipt met rood belopen ogen rond, zoekende wie hij kan verslinden. In de Balkan behoren vrijheid en democratie allang niet meer tot het gemene goed van de bevolking en zijn versleten tot lang vervlogen begrippen.

En op de puinhopen van het Europa doolt de verscheurde Christenheid rond, gewikkeld in een economische crisis, welke het in jaren van de geschiedenis niet heeft gekend. In Italië staat het communisme vaste voet te krijgen, de bevolking staat op een tweesprong.

Een pad buigt zich hellend af naar een wereld van verwording en rechteloosheid. Niet ver van deze tweesprong hoort men het krakend geluid van de machinegeweren, die hun hoogste lied uitgalmen onder het stoere volk van Hellas.

Burgeroorlog noemen we dat en in Athene verduistert men de vensters. In Joegoslavië heerst een meedogenloze kerkvervolging. Maar stil, wees aandachtig en luister…………

Het ontijdig geloei ener sirene snerpt over de St. Annabaai door de nacht. De toren der twaalf slagen heeft weerklonken en tot ons ruist het klassieke gezang van de laatste dag des jaars: Uren, dagen, maanden, jaren vliegen als een schaduw heen; ach wij vinden, waar wij staren niets bestendigs hier beneën. Op de weg, die wij betreden, staat geen voetstap, die beklijft: Al het heden wordt verleden, schoon 't ons toegerekend blijft. Hora est…………

TAFELCONFERENTIE OP 21 JANUARI.

Uit den Haag bereikt ons het bericht, dat de aanvang van de Ronde Tafelconferentie vastgesteld is op 21 Januari a.s.

BILLITON MAATSCHAPPIJ IN AMERIKAANSE HANDEN?

Jhr. Otto C. A. van Lidth de Jeude, lid van de directie van de Billiton Maatschappij, zal zich op 2 Januari op de „Nieuw-Amsterdam" in schepen naar New-York om aldaar besprekingen te voeren over een overdracht van de Billiton Mij. te Suriname aan Amerika.

Democraten zijn teleurgesteld in hun verwachtingen

Rumoerige Statenzitting

Tribune werd ontruimd

Er heerste nu niet bepaald een oudejaarsstemming in de Staten. Op straat gierden de zevenklappers en een rood magnesium licht zette de omgeving zo nu en dan in een spookachtig schijnsel.

De sfeer in de zittingzaal was beslist gespannen en het verdere verloop van de vergadering was voor de publieke tribune klaarblijkelijk aanleiding ook mee te doen. Resultaat, tegen tien uur ontruiming van de publieke tribune. Het offensief begon bij de heer E. Jonckheer, die zich bij het advies van de eerste vaste commissie om het ontwerp van de Wet tot Wijziging van de Surinaamse en Curaçaose Staatsregeling te deponeren, niet kon neerleggen. Spr. betreurde het dat het ontwerp Curaçao zo weinig aanbiedt en niet in overeenstemming te brengen is met de wensen en verlangens van de bevolking. Hij stelde derhalve voor zich over zo'n urgent probleem nogmaals te beraden en steide voor de Tweede Kamer telegram te sturen, die de volgende inhoud had:

De Staten van Curaçao van mening, dat bij Uw Kamer ingediend ontwerp wijziging St. Reg. van Curaçao niet overeenstemt met de door de Statendelegatie in Juli 1946 bij de Nederlandse Regering naar voren gebrachte wensen en verlangens van de bevolking van dit gebiedsdeel tot staatkundige hervormingen, voorts diep teleurgesteld door het feit, dat de Ned. Reg. in grote trekken het door dit college uitgebracht advies op het voor ontwerp dezer wijzigingen niet heeft overgenomen, doet hierbij een beroep op Uw Kamer om dit ontwerp zodanig te doen wijzigen dat het zal kunnen voldoen aan de onder de bevolking van dit gebiedsdeel levende en meerdere malen tot uiting gebrachte democratische begeerten.

De heer F. Vromans voelde er weinig voor, als hij een telegram zond over een bepaalde belangrijke zaak, dan wilde hij de materie eerst goed bestuderen. En in die geest redeneerden ook het lid De Jongh en Mr. Smeets. Henny Eman was van oordeel, dat, indien Curaçao autonomie verlangt, dan moet er gepareerd worden. Wat is gebeurd, nu doet is zalf gebruiken.

De voorzitter Romer, wiens koelbloedigheid wij tijdens het rumoer op de publieke tribune bewonderden, bracht daarna het voorstel Jonckheer in stemming. Met 5 tegen 4 werd het voorstel afgestemd.

Voor stemden de heren Maal, Eman, v.d. Meer en Jonckheer; tegen de heren Visser, De Jongh, Smeets, Vromans en de voorzitter Römer.

Het was dr. Maal die de frontaanval voortzette en zich afvroeg waarom enkele leden tegen het telegram stemden, terwijl zij de inhoud van het ontwerp niet kenden. Hij zou zich hebben kunnen voorstellen, dat men zich dan van stemming zou onthouden, maar in dit tegen stemmen zag hij een bewijs te over, dat men het Curaçaos belang met de voeten trapte.

De voorzitter Römer merkte laconiek op, dat het voorstel Jonckheer met 5 —4 afgestemd was, en sloot verdere discussies.

De agenda, bevattende aantal ontwerpen landsverordening opcenten e.d. werden er doorgehamerd.

De bestuursgemachtigden dr. Arends van de Gezondheidsdienst en de gouvernements-veearts dr. Diemont kregen enkele benauwde ogenblikken te verduren, toen dr. Maal enige vragen wilde beantwoord zien over het abattoir, slachten van vee en de Parera koel- en vrieskamers. Plaatsruimte noodzaakt ons slechts enkele opmerkingen te plaatsen over deze materie. Wij willen ons van critiek onthouden, waar dr. Maal de kwestie „dierenmishandeling" aanstipte. Uit de antwoorden van de bestuursgemachtigden is gebleken, dat geringe personeelsbezetting meestal oorzaak was, dat er wel eens iets door de beugel ging, dat niet deugde. Maar dat hier sprake is van ernstige nalatigheid, neen, zo'n vaart liep het ook al niet.

Tenslotte beloofden de bestuursgemachtigden alle maatregelen te treffen, om aan de hoogste eisen van hygiëne en service te kunnen voldoen.

Critiek op De la Try Ellis.

Bij de rondvraag uitte dr. Maal critiek op de Nederlandse Regering, die het met de verandering van de Staatsregeling van Curaçao niet zo goed meent, als zij wel voorhoudt te geloven. Hij beriep zich op een in ons blad

geplaatst bericht, als zou dr. De la Try Ellis voorgedragen zijn als adviseur bij de R.T.C. En in dr. De la Try Ellis zag hij naast een voortreffelijk geleerde en deskundige, toch vooral de voorzitter van de anti-autonoom commissie. Hierna citeerde dr. Maal Paul Blanchard en gaf zeer onrechtvaardige en op drogredenen berustende critiek van het Nederlands bestuur in Zuid-Amerika.

Na de ontruiming besloot dr. Maal zijn politieke tirade met de opmerking, dat het Nederlands Koloniaal systeem, niettegenstaande schone geloften, mooie woorden en R.T.C., nog steeds voortduurt.

Een opmerking die wij gaarne voor rekening van spreker laten.

Henny Eman bracht in de geladen atmosfeer verademing door met een geestig toespraakje — klaarblijkelijk bedoeld als een oudejaarsoverpeinzing — de verlangens van Aruba naar voren te brengen. Het bekende chapiter, afscheiding en haven, met veel verve voorgedragen en naar Henny Eman plechtig verzekerde, die 2½ millioen komen wel terecht. Daar kunnen we zelf voor zorgen.

Mr. Smeets liet het gezegde van dr. Maal niet op zich zitten en kon met genoegen tal van boeken citeren, waaruit blijkt, dat het Nederlands bestuur zegenrijk werk verricht heeft voor de onder haar bestuur gestelde gebieden.

Hierna sloot de voorzitter met een korte nieuwjaarsgroet deze laatste vergadering in het jaar 1947.

CURAÇAO

MONSEIGNEUR ZAL ZEGENEN.

Hedennacht zal, zoals de traditie wil, Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. P. I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao, bij het begin van het Nieuwjaar het volk van Curaçao zegenen van het balkon af van zijn residentie.

TOERISTEN UITGAVE CURAÇAO.

Het is een goede gedachte geweest van de Nederlands West Indische toeristen-commissie een foldertje te doen uitgeven over het eiland Curaçao, dat zeer terecht in dit smaakvol geillustreerd foldertje wordt genoemd: Een stukje Nederland in de diepblauwe Caribbean-ocean. Ongetwijfeld beantwoordt deze uitgave aan haar doel, nl. toeristen op te wekken eens een bezoek aan dit paradijs te brengen.

Prachtige foto's van moderne huizen architectuur, vliegveld Hato, de natuurlijke haven Willemstad en drukke winkelstraten zullen de tourist in spé het idee bijbrengen, dat de tijd op Curaçao doorgebracht, wel besteed is.

Wij voelen het als een gemis, dat er niet enkele foto's zijn ingelast van de schitterende natuurtaferelen, waaraan Curaçao zo rijk is.

EEN DAVEREND SUCCES VAN „INTER NOS".

Goed spel en een dankbaar publiek.

De linkerhelft van de zaal heeft gisteravond zeker niet het minst genoten van het voorrecht om de Première van „HAAR LAATSTE WIL" bij te wonen in de San Tarcisio-Club San Mateo.

Het was een uitgelezen gezelschap, dat gelegenheid kreeg om volop te genieten van een vlot gespeeld, goed getypeerd blijspel. „INTER NOS' had contact met de zaal!

'n Raar stel familieleden voor vier dagen bijeen om tegenwoordig te kunnen zijn bij de voorlezing van het testament van een grillige oude tante. Wij willen het ambtsgeheim van de klerken niet verklappen, maar geven U de raad om a.s. Zondag, 4 December, Uw avond te reserveren voor een bezoek aan INTER NOS. En als U Zondag belet bent, of U komt te laat met plaatsbespreken — het zou ons niet verwonderen — dan kunt U Dinsdag 6 Januari nog terecht om Snetselaar net op het laatste nippertje te zien flauw vallen op het horen van de claxon van zijn open Fordje. U zult er evenmin als wij spijt van hebben.

We komen dezer dagen nog even terug op spel en spelers. Alkema en Tilly de Veer: het was net echt! In de zaal werd al gefluisterd: dat wordt iets.........

INTER NOS, onze dank voor de uitnodiging en goed succes met jullie streven om het dillettantentoneel op peil te houden en op te voeren.

J. O.

EEN HONDERD-JARIGE.

Zondag is Juffrouw Mercera, wonende te Pietermaai, Araratwijk No. 63 honderd jaar geworden.

Zijne Excellentie de Gouverneur is tegen twaaf uur vergezeld van zijn Adjudant Kapitein E. C. J. M. van de Laarschot de jarige zijn gelukwensen gaan aanbieden.

In de ochtend woonde Juffr. Mercera de te harer ere opgedragen Hoogmis in de parochie kerk van Pietermaai bij. Zijne Exc. Mgr. P. I. Verriet gaf door Zijn tegenwoordigheid blijken van Zijn belangstelling.

Wij ontvingen.

Van de „**Tropic Bakery**" (E. & G. Martijn) mochten we drie kleur - kalenders ontvangen. Twee prachtige natuurtaferelen veel bloemen en zon, een karakteristiek kalendertje met een kleine jongen, die een lama voedert.

Wereldnieuws

RONDOM HENRY WALLACE.

Jerry Korn seinde uit Washington dat de beslissing van Henry Wallace om zich candidaat te stellen voor de presidents verkiezing, hem voor de derde maal in een zeer moeilijke carrière geplaats heeft.

Gelijk zijn vader, is Wallace eens ook republikein geweest, doch hij heeft zijn relaties met de partij gebroken, om de voetstappen van zijn vader op te volgen, als Secretaris van Landbouw.

Wallace verenigde zich als democraat met Franklin Delano Roosevelt. Sindsdien tijd is hij steeds aan het strijden, zowel met de democraten als met de republikeinen.

Zijn aanval op de buitenlandse politiek van Truman, welke hij in September 1946 gedaan heeft, is de aanluiding geweest dat hij zijn kabinetspost verloor.

Gisteren heeft Wallace te Chicago een verklaring afgelegd, waaruit is gebleken, dat de strijd begonnen is tegen de democratische leiders.

Derde partijen zijn er nooit in geslaagd, om een president te kiezen. Echter wel zijn zij aansprakelijk voor de nederlaggen van verschillende candidaten.

Een man uit Iowa heeft nooit geaarzeld een gewoonte te trotseren.

Een van de eerste programmas van Wallace, tijdens de eerste maanden in zijn functie van Secetaris van Landbouw, was het bestrijden der lage prijzen van de landbouwproducten. Hij liet nl. een gedeelte van de oogst besnoeien en het levend vee, dat niet verhandeld kan worden, liet hij slachten.

Wijl dit program van Wallace door enkele groepen ten zeerste geapprecieerd werd, werd het tegelijker tijd door andere groepen veroordeeld, totdat het Hoge Gerechtshof in 1936 een beslissing nam.

Wallace is op zeven October van het jaar 1880 in de Staat Iowa geboren.

Voordat zijn vader Secretaris van Landbouw werd onder het beheer der presidenten Harding en Coolidge, was hij de eigenaar van een dagblad voor de landbouw, genaamd: „Walace Farmer".

Toen Wallace Senior naar Washington ging, nam zoon Henry de leiding der redactie over, totdat ook hij in 1932 naar de hoofdstad vertrok.

In 1940 verving Wallace de heer John Garner, als vice-president onder Roosevelt.

Toen begon hij zich voor het eerst te bemoeien met buitenlandse aangelegenheden. Namens president Roosevelt bezocht hij Mexico, ter gelegenheid van de inhuldiging van president Manuel Avilia Camacho. Voorts maakte hij een „good-will" trip door Latijnsamerika in het jaar 1943. Het jaar daar op vloog hij naar het Verre Oosten om de problemen van China te bestuderen.

Bij de presidentsverkiezing van 1944 stond Wallace niet op de lijst der democraten, doch hij voerde wel een campagne in het voordeel van Roosevelt en de vice-president Truman. De democraten hadden dan ook gewonnen en Roosevelt bezorgde Wallace de functie die Jones in het cabinet bekleedde, nl. als Secretaris van de Handel.

Na de dood van Roosevelt hield Wallace te New York een rede, waarin hij de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten, zoals die toen door de toenmalige Secretaris van Staat, James Byrnes, werd gevoerd, danig aanviel. Als reden gaf hij op, dat deze politiek te veel gericht was tegen Rusland.

Er ontstond toen een conflict tussen twee leden van Trumans Kabinet en Wallace kreeg ontslag. Sinds toen heeft Wallace een campagne gevoerd tegen de Noordamerikaanse buitenlanlse politiek.

QUAVAM NAAR ZWITSERLAND.

Ahmed Quavam, die onlangs als minister-president van Iran aftrad als gevolg van een vertrouwensstemming in het Parlement, die hij verloor, vertrok naar Zwitserland aan boord van een Frans vliegtuig. Hij reisde op een diplomatieke paspoort.

MOLOTOV BESCHULDIGT.

De minister van Buitenlandse Zaken van Rusland Molotov wierp de schuld voor het mislukken der Londense conferentie op de Verenigde Staten en verklaarde, dat slechts de pogingen van de Russische delegatie in staat waren om de conferentie niet geheel vruchteloos te doen verlopen. Hij deed deze verklaring op een persconferentie te Moskou. Molotov gaf toe, dat de Londense conferentie een mislukking was, maar niet geheel en al zonder vrucht.

BESCHULDIGING TEGEN RICHARD STRAUSS.

Volgens mededelingen van leden der denazificatie-commissie, zou na een nu bijna beëindigd onderzoek zijn bewezen, dat de componist Richard Strauss, die onlangs nog in Londen zijn eigen werken dirigeerde, de nationaal-socialistische partij belangrijk gesteund heeft in de tijd toen hij president was van de Duitse cultuurkamer. Hij wordt er van beschuldigd zijn naam en prestige voor nazie-doeleinden te hebben laten misbruiken, ofschoon hij zelf geen lid van de partij was.

Richard Strauss verdiende onlangs in Londen 50.000 gulden. Hij schijnt naar de Verenigde Staten te willen vertrekken.

GEEN RANTSOENEN VOOR DE COMMUNISTEN.

De Franse Minister van Binnenlandse Zaken Jules Moch, heeft aan de nationale assemblee verklaard, dat hij geweigerd had rantsoenen voor gasoline af te staan aan de communistische partij.

Alle Franse politieke partijen hebben speciale rantsoenen gekregen voor motor olie. De communistische afgevaardigde, Fernand Grenier, heeft gevraagd, waarom de communistische partij niet op de lijst voorkwam.

Door de protest — klanken der communisten heen, schreeuwde Minister Moch: „Jullie mensen hebben genoeg gasoline gestolen uit de fabrieken die zij tijdens de stakingen in handen hebben gehad".

FILMCENSUUR DOOR 20.000 AMERIKAANSE KATHOLIEKE STUDENTEN.

20.000 Katholieke Amerikaanse studenten hebben besloten van elke nieuw gebrachte film een beoordeling te geven en deze ter inlichting van het publiek op ruime schaal bekend te maken. De filmen worden in vijf rubrieken ondergebrarht en krijgen een der praedilaten: zeer aan te bevelen, aan te bevelen, minder aan te bevelen, niet aan te bevelen en slecht.

ZOU HET WAAR ZIJN?

Een sterk verhaal beleefde de directeur van een Amerikaans museum, die een prachtige cobraslang cadeau had gekregen. Het dier zat in een whiskeyfles en was beneveld. Toen de directeur zijn cobra in een antiseptische vloeistof wilde dopen, kwam de dronkaard bij en begon te bijten. Er ontstond een hevige worsteling, maar de directeur slaagde er in de kop van het bandeloos reptiel met een natuur-historisch boek te verpletteren.

De heer en mevrouw RHODES—HANST
geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun kind

LENNOX ELLERY

Curacao
28-12-47.

Verloofd:

MAX H. RACH
met
MABLE M. POLLARD

Curacao
27-12-48

Oud jaar en gedenkboek

door

Dr. Ds. A.J.C. Krafft.

Weldra behoort 1947 weer tot het verleden. We zeggen met de Psalmist: „We brengen onze jaren door als een gedachte". Het is goed op de laatste dag van het jaar achterwaarts te zien. Er valt een glans over ons leven, als we het bezien in het licht van Gods goedertierenheid. Als we een ogenblik stilstaan, dan gaan onze gedachten terug naar de tijd van onze jeugd. Menig Curaçaowenaar kan zich herinneren de dag van de bestijging van de troon door Onze Koningin. Volgend jaar zullen de vlaggen wapperen huis aan huis van Delfzijl tot Maastricht, van Philipsburg tot Willemstad, want dan zal Koningin Wilhelmina vijftig jaren aan de Regering zijn.

De Curaçaowenaars zien hoog tegen onze Koningin op, met eerbiedige liefde; zij was en is ons een voorbeeld in trouw, in eenvoud, in plichtsbetrachting en in Gods vertrouwen. Daarom is het een gelukkige gedachte van onze **Gouverneur** geweest om de wens uit te spreken om te komen tot de uitgave van een **Gedenkboek**. Reeds kan de Redactie-Commissie van het Gedenkboek mededelen, dat de uitgave iets bijzonders zal zijn. Enkele grote giften ontvingen we reeds met dank en we vertrouwen, dat andere zullen volgen. Belangrijke artikelen worden opgenomen van **alle zes Antillen**. Meer dan 55 artikelen werden toegezegd, tot onze grote vreugde doet Aruba ook mee. Schitterende foto's van de fotografen als Fischer, Linker en Fräser zullen opgenomen worden. Het geheel belooft een sieraad te worden.

Het is Oud Jaar heden. Ik zie Curaçao nog voor me van mijn jonge jaren. Een typische eiland, verlaten en armoedig.

Geen enkele auto, alleen een armzalige tram, voortgetrokken door een magere muilezel, die telkens weigerde verder te gaan. Door onze stenen, op de rails gelegd, had men vaak deraillementen.

Hoe was het met het **geestelijk leven** gesteld?

Slechts hier en daar een lichtpunt. De R. Katholieke Missie had enkele kerken en de Verenigde Protestantse Gemeente had slechts één kerk.

Met de komst van de C.P. I.M. krijgt Curaçao een geheel ander aanzien.

Niet alleen verrees een gehele nieuwe stad aan het Schottegat, maar tal van kerken werden gebouwd en prachtige scholen opgericht. In het Gedenkboek kunt ge dat alles bewonderen. Mijn belangstelling gaat uit naar de jeugd. Wat bestaat er alzo voor de R. K. jeugd? Door het schitterend werk van **Monseigneur Verriet** werd een Kath. Jeugdcentrale opgericht. Vele Kath. jongens verbonden bij de Padvinderij en Jonge Wacht, voor de meisjes bestaan de K.J.M. en de Zonnekinderen. Voor de oud- leerlingen der verschillende gestichten werden verenigingen in het leven geroepen. Er zijn tal van Clubgebouwen en de R. K. Sportcentrale bezit een groot sportterein en een prachtige tennisbaan. Onder de jeugd worden de jeugdblaadjes als Hou en Trouw, Adilanti en De Lasso verspreid.

Scholen verrijzen als kastelen. Al dit werk dwingt eerbied af voor het voorzettingsvermogen der Missie.

De **Protestanten** hebben ook niet stil gezeten. Zeer zijn thans geconsolideerd in tal van groepen. Naast de Verenigde Protestantse Gemeente met twee afdelingen onder Bakhuis en Anthony, heeft men de Protestantse Gemeente van Emmastad, de Gereformeerde Kerken, de Methodistenkerk, de Pinkstergemeente, de Evangelisch Broedergemeente, de Zevende Dagsadventisten, de Angelicaanse gemeente, de Skandinavische Zendingsgemeente en het Leger des Heils. Al deze groepen zijn actief en bezitten stuwkracht om voorwaarts te gaan.

Het is Oud Jaar. We danken God, dat Hij Zijn Licht heeft willen laten schijnen over ons. Alle godsdienstig leven wordt door Hem gewekt, Hij is de Fontein des Levens. Het gaat in deze wereld alleen om Hem.

Wat zal de toekomst ons brengen? Geleid door Hem, zullen we verbaasd staan over Zijn grote Liefde.

Beleefd verzoek.

De Redactie Commissie van het Gouden Jubileum Gedenkboek van de Koningin zou gaarne mooie foto's willen hebben ter reproductie van de oude en nieuwe tijd, liefst op elk terrein. Vergelijkingen van vroeger en thans zijn aantrekkelijk en van historisch belang. Wie wil de Commissie hiermede helpen?

Adres is: Cultuur Centrum Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling, Willemstad.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: Woensdag: „Song of Arizona" 7 en 9 uur.

Donderdag: „Phantom of the Plains" 4.30 pm.; „Song of Love" 6.30 pm.; „Angel and the badman" 9 pm.

ROXY: Woensdag: „Suddenly it's Spring" 7 en 9 pm.

Donderdag: „Ambush Trail" 4.30 pm.; „Rancho de mis recuerdos" 6.30 pm.; „Song of Scheherazade" 8.30 pm.

CINELANDIA: „Badman's territory" Woensdag 8 pm. en Donderdag 8.30 pm.; „Gangster of Frontier" Donderdag 6.30 pm.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt van 31 December 6 uur pm. af tot Donderdag 1 Januari 8 uur a.m. waargenomen door de gouvernementsgeneesheer M. Berkenveld, Berg Altena 49, tel. 1395

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 4 Januari as. waargenomen door Zuster Poel, Leonard B. Smithplein 36, tel. 2372.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 2 Januari as. worden waargenomen door: Botica Juliana (Punda), Julianaplein No. 6, tel. 2400 en door Botica Del Pueblo (Otrabanda), Bredestraat 82, tel. 2218.

CUROM:

Woensdag: 18.30 Muziek voor kinderen; 18.50 Gr. pl. intermezzo; 19 Prot. Oudejaarsdienst kerk Fort A'dam; 20 Nieuws; 20.15 Symph. Jazz; 20.30 Latijns Amerikaanse muziek ons aangeboden door de firma Carlos G. Hurtado; 21 Oudejaarsavondmeditatie door Pater Möhlmann O.P.; 21.30 De wereld schrijft, en het voornaamste nieuws; 21.45 Weet u nog wel? (Een programma van Oude Herinneringen); 22.30 Curom-Hitparade — 1947; 23.30 Oude Jaars woord door de Heer F. Visser, voorzitter van de Curom; 23.45 Het oude jaar wordt uitgeluid; 0.00 Klokslag, daarna Het nieuwe jaar wordt ingeluid; 0.15 „Wishing", muzikale nieuwjaarswensen voor onze luisteraars.

Donderdag: Nieuwjaar: 9 Wijdingsdienst vanuit de studio. Voorganger Ds. C. C. Pijpers; 10.30 Met opgewekte klanken het nieuwe jaar in! 11.30 Katholieke morgenwijding o.l.v. Pater Fick; 12 Nieuwjaarsrede door Z.E. de Gouverneur; daarna lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.45 15 minuten met Leopold Stokowski; 13 Sluiting; 18.30 Hier is de Jeugd; 18.50 Dinermuziek; 11.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 Het hart van het Piano-concert; 20 Nieuws; 20.15 Gev. Operamuz.; 20.30 Nieuwjaarswoord; 20.45 Klassiek concert; 21.30 De wereld schrijft; 21.35 American Parade; 21.55 Het voornaamste nieuws.

Vrijdag: 12 Programma-overzicht; 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.45 15 minuten met David Rose.

OUDEJAARSAVOND.

19.00 Nieuws.
19.20 Z.Exc. Jonkman tot alle Nederlanders buiten het vaderland.
19.30 Nederland zingt.
20.— Wat in Nederland gebeurde. Reportage.
20.30 Oudejaars avond groet.
21.— Draaiorgel muziek.
21.10 Kinderliedjes.
21.25 Successen in 1947.
22.45 Omroeporkest.
22.58 Nieuwjaars groet voor Suriname.
23.02 Concert.
23.45 P.C.J. luidt het oude jaar uit.
00.00 Uren, dagen, maanden, jaren.
00.03 Het nieuwe jaar. Een kort woord van Pater L. Verhagen O.E.S.A. en de Rotterdammer.
00.15 Gramafoon muziek.
00.45 Sluiting.

NIEUWJAARSDAG.

19.00 Nieuws.
19.20 Buitenlands jaar overzicht door Drs. L. de Jong.
19.35 Bruiloft van Kloris en Roosje.
20.15 Metropole orkest o.l.v. Dolf v.d. Linden.
21.00 De Jeugd van Curaçao spreekt gelukwensen uit.
23.30 The Happy Station.
01.00 Sluiting.

Curacaose winkelweek ter gelegenheid van het aanstaande Regeringsjubileum van H.M. Koningin Wilhelmina

Een gouden regeringsjubileum is op zich zelf reeds een bijzonderheid. In de geschiedenis vinden wij weinig voorbeelden van dergelijke vorstelijke ambtsperioden. We herinneren ons Koning George III en Koningin Victoria van Engeland en de Lodewijken XIV en XV van Frankrijk, die allen langer dan 50 jaren de scepter over hun land hebben gezwaaid.

Onze Koningin volgde eigenlijk reeds 23 November 1890 haar vader, Willem III, op onder regentschap van haar moeder. Zij aanvaardde echter de 6e September 1898, toen zij de achttienjarige leeftijd had bereikt, de regering. Dus 6 September 1948 is de zeer belangrijke datum van het gouden regeringsjubileum, belangrijk is dit jubileum niet alleen om de respectabele duur, maar ook en vooral om de kwaliteit, welke deze regering kenmerkt: grote liefde, toewijding, plichtsbetrachting, opoffering, zelfverloochening voor en tegenover haar volk, dat haar daarom zo hoog waardeert.

Het spreekt vanzelf, dat het aanstaande jubileum zal worden gevierd. Dat Curaçao daaraan zal meedoen, spreekt eveneens vanzelf. We hebben reeds in de pers kunnen lezen van een gedenkboek, dat hier zal verschijnen en verzorgd zal worden door een commissie, waarvan Z.E. de Gouverneur het erepresidium bekleedt. Ook wijzen wij op de plannen van Aruba tot het houden van een jaarbeurs.

De Curaçaose Vereniging voor de Handel heeft gemeend niet achter te mogen blijven bij de viering van dit merkwaardig jubileum. De vraag was natuurlijk: Hoe? Maar al zeer spoedig kwam het antwoord in de jongste bestuursvergadering, waarin werd besloten een **winkelweek** te organiseren.

Dit plan moet zonder twijfel als een zeer gelukkig initiatief worden begroet. In de eerste plaats immers is Willemstad als speciaal geëigend te beschouwen voor een actie van de winkelstand. Want Willemstad is een winkelstad. Niet alleen in locale zin, maar vooral ook interlocaal. Voor de toerist heeft Willemstad immers de betekenis van een belangrijk shopping centrum in het Caraibische gebied. De etalages spreken niet alleen tot de ingezetenen van Curaçao, doch niet minder tot de bezoekers.

Het toeristenbezoek zal tijdens de viering van het jubileum wel groter zijn dan normaal; immers blijft zulk een gebeuren in het buitenland zeker niet onbekend en zal dit op zich zelf een attractie zijn voor een bezoek. Op die wijze straalt de hulde, die de Curaçaose winkelweek aan onze geliefde vorstin wil brengen, breed uit overeenkomstig het gezegde van de grote koning Salomon Hoe talrijker de menigte des volks, hoe groter de hulde des Vorsten".

Een belangrijk voordeel is verder, dat in de algemeenheid van de actie, het individuele niet verloren gaat. Integendeel. Iedere winkelier kan zijn eigen ideeën ten volle ontplooien en zijn persoonlijkheid laten spreken uit zijn eigen étalages. Natuurlijk zal het een étalage-wedstrijd worden met daaraan verbonden prijzen. De organisatie zal echter verzorgd worden door een speciale commissie, zodat de bijzonderheden nog wel nader bekend zullen worden gemaakt.

Op de bovengeschetste wijze kan onze vereniging een belangrijk onderdeel verzorgen van het feestprogramma, dat men zal opstellen of reeds bezig is op te stellen.

Alles zal natuurlijk afhangen van de deelname van de winkeliers. Nadrukkelijk moet hier worden medegedeeld, dat de mogelijkheid van deelname niet beperkt is tot de leden van de Vereniging voor de Handel. Iedere winkelier kan inschrijven.

Wij geloven, dat we optimistisch kunnen zijn, kennende de aard van de winkeliers op Curaçao; de deelname zal zeker groot zijn. Maar dat is niet voldoende. Wil de winkelweek een werkelijk éclatant succes zijn — en dat moet immers — dan mag geen winkelier zich aan deelname onttrekken.

Hiermede hebben wij de eerste stap gezet op de weg naar de Winkelweek. Wij hopen spoedig in staat te zijn meer bijzonderheden erover te kunnen mededelen. Gij kent het plan in ieder geval en kunt thans reeds beginnen Uw voorbereidingen te treffen.

(Maandbl. v.d. Handel).

WACHTDIENSTEN.

C.P.I.M.

Telegram Afdeling:
31.12: tel. 307; na 18 uur A. R. Th. Henze, tel. 462.
1.1.: 8 — 8 uur A. R. Th. Henze, tel. 462.

Personeel Afdeling:
31.12: J. J. A. v.d. Burg, Amerikanenkamp, tel. 558.
1.1: J. J. A. v.d. Burg, Amerikanenkamp, tel. 558.

Materialen Afdeling
31.12: M. Gautier, Amerikanenkamp Bung. C-5, tel. 558.
1.1.: M. Gautier, Amerikanenkamp Bung. C-5, tel. 558.

Extra Wacht: 31.12 (19) — 1.1. (10): Dr. Gomperts, tel. 820; bij geen gehoor tel. 289.

Geneeskundige Dienst:
1.1. (10 uur) — 2.1 (7.30): Dr. Podvinec, tel. 624; bij geen gehoor tel. 289/844.

C.S.M.

Rederij:
31.12: P. Zuiderent, tel. 528.
1.1: P. J. Hesper, tel. 701.

Scheepsagentschap:
31.12: 8 — 16.30 uur Office, tel. 458-551; 23 — 8 uur P. C. Heitlager, tel. 288.
1.1.: 8 — 8 uur A. Bloemink, tel. 248.

Dok Afdeling:
21.12: A. de Klerk, tel. 839.
1.1.: A. van Hasselt, tel. 468.

Bioscoopprogramma: Theater Asiento: „Magnificent Doll". Toegang boven 16 jaar.

SPORTCLUB ASIENTO.

Voetbal: Zaterdag, 3 Januari vriendschappelijke voetbalwedstrijd tussen een Asiento combinatie en Zeemacht op het terrein Rio Canario. Aanvang 4 uur n.m. Scheidsrechter: Joop Kramer. Asiento speelt in wit shirt.

Zondag 4 Januari belangrijke oefenwedstrijd tegen de „A" klasse Vitesse op het terrein Rio Canario. Aanvang 4 uur n.m. Scheidsrechter Theo Boot.

PROTESTANTSE GEMEENTE EMMASTAD.

Hedenavond 7.30 uur Oudejaarsavonddienst; voorganger Ds. C. Th. Steenstra. Zondag, 4 Januari 1948, 8.30 uur v.m. Kerkdienst: Voorganger Ds. C. Th. Steenstra.

Telegrafisch ontvingen wij de droeve tijding dat den Heer

J. P. Hoogendoorn,

in leven bedrijfsleider Hollandse Bakkerij, op weg naar Holland, aan boord S.S. Cottica is overleden.

Patroon en Personeel Hollandse Bakkerij.

Minister geeft antwoord op vragen van Tweede Kamer over de West

In zijn mondelinge beantwoording op de opmerkingen van de Tweede Kamer naar aanleiding van de begroting Overzeese Gebiedsdelen gaf de Minister uiting aan zijn voldoening over het feit, dat de West door de Kamer met sterk medeleven is behandeld.

Wat de herziening der Staatsregelingen betreft zal er binnenkort gelegenheid zijn met de Kamer van gedachten te wisselen. Ook de regering betreurt de vertraging, die door de indiening van het ontwerp is ontstaan, hetgeen de goodwill heeft geschaad. De regering is voor alles bedacht op de materiële zijde van het vraagstuk en niet op de formele zijde. Daarom heeft zij ook voor alles verlangd, dat de delegaties met volwaardige vertegenwoordigingen zullen verschijnen. De moeilijkheid is echter hierin gelegen, dat ook blijkens de opzet van de herziene staatsregelingen, het vertegenwoordigend karakter van de huidige Staten, staatsrechtelijk bezien, niet geheel zonder tekort kan worden gewaardeerd en dat daarom ook zekere bemoeienis van de zijde van het Opperbestuur begrijpelijk is.

Het leek passend dat de Kroon zelf in het geding zou komen, daar op de conferentie de Koninklijke rede van 7 December 1942 haar uitwerking zal vinden en dat ook het gemeenschappelijk staatsverband van deze staatsdelen in beschouwing zou worden genomen en in de benoeming door de Kroon zijn erkenning zou vinden.

De Commissie van Voorbereiding zal de conferentie dienen en geenszins binden.

Voorts staat het geenszins vast, dat de Rijksconferentie en de Unieconferentie (volgens Linggadjati) zullen samenvallen. Inderdaad is het wenselijk dat indien mogelijk aan de Unieconferentie, die pas na de grondwetsherziening inderdaad zo constituerend zal kunnen zijn als Linggadjati zich heeft voorgesteld, alsnog een Rijksconferentie voor overleg zou voorafgaan. Op het ogenblik is het nog moeilijk te zien, wat de mogelijkheden zullen zijn en de regering heeft derhalve gemeend, dat de moeilijkheden, welke tot dusverre in Indonesië zijn gerezen, het samenkomen van de Rijksconferentie in oude stijl verhinderen, maar niet mochten leiden tot vertraging in het samenkomen van Nederland met de West-Indische staatsdelen.

De Minister onderschreef de noodzaak van de instelling van een planbureau op Curaçao, omdat de welvaart grotendeels gebaseerd is op een object. Voor de toekomst is het echter nog nodig rustig te overwegen langs welke wegen de ontwikkeling kan voortschrijden.

In zijn antwoord op de tweede termijn verklaarde de Minister, dat ter beantwoording van de Dr. P. de Kort, dat de behandeling van de door hem ingediende motie betreffende het onderwijs in Suriname door de Kamer is uitgesteld en dat er dus nog wel gelegenheid is op dit onderwerp terug te komen. De Minister verklaarde, dat het begrijpelijk is, dat dit alles onbevredigend is gebleven en vervolgde, dat hij er in het huidig stadium mede moge volstaan er op te wijzen, dat vrees moet worden gekoesterd, dat Suriname een sterke aandrang van de zijde van de regering zal beschouwen als een inmenging in eigen aangelegenheden.

Met betrekking tot de uitspraak van Prof. Carl Romme om de staatkundige ontwikkeling van de West-Indische staatsdelen van de uitspraak van de Kamer en de dienaangaande ingediende motie te doen uitgaan, verklaarde de Minister, dat de regeringsinzichten mede in sterke mate zullen worden gezien door de uitspraak en haar algemene strekking, zoals deze in de motie is neergelegd. Deze motie zal naar de Minister meent zeer nuttig kunnen voldoen aan ons aller behoefte om de West-Indische staatsdelen te doen weten, dat de regering en de kamer ook voor hun belangen de grootst mogelijke aandacht hebben.

Gedwongen Experiment in Drente en Overijsel

Huizennood vormde gezinsoorden.

In de kampen van Drente en Overijsel, zeven in getal en ver van de wereld en haar geneugten, zijn in groepen van tien tot twaalf een aantal gezinnen ondergebracht, die men gemakshalve samenvat onder de naam: „onmaatschappelijken". Wat dat in feite betekent kan men gemakkelijker lezen in de courant, dan ervaren in de werkelijkheid. Onmaatschappelijken vormen het residu, de zelfkant van de maatschappij of als men het rauwer wil: in de gezinnen van onmaatschappelijken behoren prostitutie, homosexualiteit, diefstal, zwarte handel en misdaad tot voor ieder bekende en helaas vaak ook erkende grootheden. Het is stof uit het huis van onze samenleving, door de evacuatie losgeklopt en sindsdien bijeen geveegd en gebleven. Alleen is ook natuurlijk bij die schoonmaak wel geveegd, wat niet geveegd had behoeven te worden. Het zit eigenlijk zo:

Toen de oorlogsomstandighehet noodzakelijk maakten, grote groepen mensen gelijktijdig gedwongen te verplaatsen, bleek telkens een zeer kleine minderheid aanwezig, die zich niet, ook met de beste wil van de wereld niet, liet voegen in het schema der verplaatsingen. Nu eens, omdat ze misdadig, onzedelijk of onbetrouwbaar waren, dan weer omdat ze vervuild, ongekleed of zonder het minste verantwoordelijkheidsbesef bleken.

Kort en goed, het was een onhandelbare afdeling, die ten einde raad door Binnenlandse Zaken in oude werkverschaffingskampen werd ondergebracht en daar... ja, natuurlijk niet aan haar lot kon worden overgelaten. Zo groeide, kort gezegd, het sociale werk onder deze lieden en met dit werk, ook, uit de omstandigheden geboren, de noodzaak, hiervoor een wettelijke machtiging te verkrijgen. Want met de bevrijding verviel uiteraard ook het bewuste evacuatiebesluit, dat deze mensen tezamen hield en rap en opgetogen trokken ze dan ook were terug naar de steden, vanwaar ze gekomen waren, vast besloten het oude, geliefkoosde bestaan van parasiteren en er op los leven dadelijk te hervatten. Alle moeite, inspanningen en zorgen aan deze mensen besteed, schenen dus teloon. En als men weet, dat onder hen b.v. een gezin was gesignaleerd, dat zich soms een jaarinkomen van ƒ 10.000 wist te verwerven en desniettemin in huis geen deur, vloer of meubelstuk kon heelhouden, een gezin, waarvan de leden des nachts door elkaar op vervuilde, versleten zakken sliepen en overdag nauwelijks voldoende waren gekleed, dan kan men misschien begrijpen, wat een kostbaar stuk opvoeding op deze wijze verloren ging, aldus 'De Tijd'.

Daarom dan ook, dat een aantal van hen, wier woningen in de strijd waren gebleven, eenvoudigweg werden teruggevoerd en ook nu nog altijd hier verblijven op basis van een vrijwilligheid, die daarom alleen bestaat, omdat hun elders geen woonruimte wordt of beter kan worden ter beschikking gesteld. Zij willen echter allemaal weg en laten geen gelegenheid — ook die van ons bezoek niet — voorbijgaan, om dat met volkse welsprekendheid duidelijk te maken. En toch is hun aanwezigheid hier een weldaad. Een weldaad, ondanks het feit, dat hun behuizing primitief en onvoldoende is en ondanks de omstandigheid, dat misverstanden rond leiding en beheer van deze kampen het werk bemoeilijken. Om daar even terloops op in te gaan: het opvoedingswerk staat onder leiding van Binnenlandse Zaken met behulp van de kerken, het practisch en zakelijk beheer onder het ministerie van Wederopbouw.

Dit dualisme nu, dat — waarom het te verhelen? — in het verleden wel tot ernstige moeilijkheden aanleiding heeft gegeven, is ook nu nog altijd een rem op de goede voortgang van het werk. Zo min als een man twee heren kan dienen, zo min kunnen twee heren één man of één kamp regeren. Dit dan als

„Nebensache". Doch nogmaals, het is desniettemin van groot nut, dat deze gezinnen hier vertoeven. Onder leiding van zelfvergeten sociale werkers en werksters worden de vaders weer gebracht tot regelmatige arbeid, de kinderen tot schoolgaan, en de moeders tot verzorging en onderhoud van haar gezin, waarbij men — het klinkt ongelofelijk maar het is waar — sommigen stoppen en dweilen heeft moeten leren. Bovendien heeft men voor de kinderen jeugdgroepen, men brengt de bewoners van een aantal kampen regelmatig bij elkaar, men kweekt een zekere, gezonde groepsgeest, men organiseert, men voedt op.

Zeker, alles nog gebrekkig, tastend en zoekend naar de juiste weg, maar daarvoor is dit, zoals wij in onze aanhef schreven, ook een experiment. Een experiment, niet om het experiment zelve, maar omdat de nood drong en dwong tot handelen. Dat deze nood daarbij de deugd heeft, dat op deze wijze proefondervindelijk kan worden onderzocht wat in de toekomst gedaan dient te worden met dergelijke onmaatschappelijke gezinnen, is niet meer dan een gelukkige bijkomstigheid.

En van dit zoeken in de praktijk plus het werk van zwoegende commissies is dit nu het resultaat, dat men denkt — en in die zin is niet een wetsontwerp, zoals wij Zaterdag schreven, maar een voorontwerp van wet gereed gekomen — in de toekomst een instituut van toezicht in het leven te roepen. Toezicht dus van overheidswege, dat nog in de vrije maatschappij het gehele gezin bestrijkt en dat poogt langs wegen van geleidelijkheid reclassering te bewerken. Uiteraard zal dit, zeker in de aanvang, slechts op zeer beperkte schaal kunnen geschieden, al was het alleen maar omdat onder toezicht stellen eenvoudig, maar onder toezicht nemen zeer moeilijk is. Immers de bevoegdheden, die aan de toezichthouder worden verleend, zullen sechts beperkte levensgebieden kunnen bestrijken en met die beperkte middelen dient hij toch een geheel gezin terug te voeren naar normale levensverhoudingen.

Mocht dit, aldus vervolgt de gedachtengang in het voorontwerp van wet, om welke reden dan ook, niet slagen, dan denkt men er over deze gezinnen te plattelande onder te brengen in gezinsoorden, beter en nieuwgebouwd natuurlijk, waar, zoals nu in Drente, het opvoedingswerk directer en drastischer kan worden ter hand genomen. Voor die gezinsleden, die zelfs dan nog niet reclassabel lijken tenslotte, heeft men het oog op zgn. internaten, waar zij dag en nacht onder persoonlijk toezicht staan en waar in een betere sfeer ook een beter levenshouding kan worden bevorderd. Reeds nu heeft men in Drente twee dergelijke internaten. Oude statige, Drentse herenhuizen, die de trots zijn van de initiatiefnemers en waar een gezonde, alleszins prettige sfeer heerst.

En dit kan men dan ook wel zeggen. Als straks deze nieuwe wettelijke regeling tot stand zal komen en het werk onder de totaal onmaatschappelijke gezinnen zou door de medewerking van de rechterlijke macht wellicht tot grote bloei kunnen komen, dan is dat voor een niet gering gedeelte het resultaat van het onvermoeibaar streven van sociale werkers in Drente en Overijsel, die, alle moeilijkheden ten spijt, versaagden noch capituleerden.